

Legea de Partea Naturii

Ghid pentru inițierea de proceduri pentru prevenirea și oprirea activităților cu impact negativ asupra naturii

Motto:

„Nu putem salva tot ce ne-am dori; dar,
dacă ne implicăm, cu siguranță vom reuși
să salvăm mult mai mult decât dacă am
renunța”

Sir Peter Scott, Fondator WWF

© WWF Programul Dunăre-Carpați România, 2009

Conținutul lucrării a fost coordonat de Asociația WWF Programul Dunăre-Carpați România și elaborat de către următorul grup de lucru:
Delia Bancu, Sorina Hanea, Cătălina Rădulescu,
Dan Trifu, Erika Stanciu, Maria Mihul

cover page design by PHARE Twinning RO 2004/IB/EN/02'
Foto: WWF Programul Dunăre-Carpați România
Design / Tipar: Green Steps srl

CUPRINS

Legea de Partea Naturii

Ghid pentru inițierea de proceduri
pentru prevenirea și oprirea activităților
cu impact negativ asupra naturii

I. INTRODUCERE.....	6
II. PROCEDURA ÎN CONTENCIOS ADMINISTRATIV.....	11
1. Cine poate iniția procedura în contencios administrativ și ce se poate obține?.....	14
2. Care sunt etapele procedurii?.....	15
III. PREVENIREA SAU STOPAREA ACTIVITĂȚILOR ILEGALE SAU CU POTENȚIAL IMPACT NEGATIV ÎN ARII NATURALE PROTEJATE PE CALEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.....	30
1. Construcții în arii protejate	30
2. Exploatarea masei lemnoase	38

3. Braconaj	46
4. Pescuit	51
5. Activități de exploatare a resurselor minerale	56
ANEXE	62

I. INTRODUCERE

I. Introducere

Dezvoltarea economică duce, inevitabil, la creșterea consumului de resurse naturale și chiar la distrugerea ecosistemelor naturale și a peisajelor, fiind însoțită de acțiuni care pot dăuna naturii. Prezentul ghid se dorește a fi un instrument la dispoziția celor cărora le pasă de Natură și care militează pentru dezvoltarea și bunăstarea societății umane în armonie cu Natura.

Ghidul se adresează celor care nu au cunoștințe juridice și pe care, chiar mai mult, limbajul tehnic juridic îi intimidează și le reduce încrederea în posibilitatea reușitei în acțiunea judecătorească. Acesta este motivul pentru care limbajul ghidului a fost foarte mult simplificat, uneori chiar cu riscul ca „traducerea” textului juridic să sune nefamiliar celor avizați în ale legislației.

Prin Constituție Statul Român recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic. Statul asigură cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept, dar totodată atribuie persoanelor fizice și juridice îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător.

Conform legislației din țara noastră, faptele ilegale sau dăunătoare naturii care nu sunt oprite sau sancționate prin acțiuni administrative ale autorităților responsabile pot fi sancționate în urma unor acțiuni

În instanță, după cum urmează:

- în contencios administrativ
- acțiune pe cale civilă
- acțiune pe cale penală

Caseta 1 *Tipuri de acțiuni în instanță prin care se pot sancționa fapte ilegale și/sau dăunătoare Naturii*

Acțiunea în contencios administrativ este o cerere îndreptată împotriva unei autorități publice, cu scopul de a preveni sau de a opri o acțiune ilegală. Conflictul apare fie din emiterea sau încheierea unui act administrativ care poate afecta partea interesată sau poate sta la baza unei acțiuni ilegale, fie din nesoluționarea în termenul legal, ori din refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim.

Prin demararea acțiunii în contencios administrativ o persoană poate obține: prevenirea, oprirea, repunerea în situația anterioară, despăgubiri, anularea actului, obligarea autorității la încheierea sau anularea unui act, etc.

Acțiunea civilă are ca scop apărarea drepturilor sau intereselor civile „*obligând prin soluția care va pune capăt conflictului pe cei care le-au încălcat sau nesocotit să le respecte sau să le recunoască ori să-i absolve, dacă este cazul, de orice răspundere*”. Prin demararea acțiunii în civil o persoană poate obține: despăgubiri, aducerea terenului la starea inițială/ repunerea în situația anterioară, obligarea unei persoane fizice sau juridice de a acționa, etc.

Acțiunea penală presupune atragerea răspunderii penale a persoanelor care au săvârșit infracțiuni.

Acest ghid se referă la procedura în contencios administrativ. Procedura aceasta nu trebuie confundată cu procedura de participare publică, ce face obiectul unui alt ghid¹.

Acest ghid nu își propune să trateze exhaustiv problematica acțiunii în instanță „în numele Naturii” – acest lucru ar fi imposibil dacă luăm în considerare multitudinea de cazuri care pot apare și schimbările

¹ „Ghid de prim – ajutor pentru participarea publică” – Proiectul Twinning PHARE RO 2004 IB-EN-02 „Implementarea și controlul Aquis-ului Comunitar de Mediu privind Protecția Naturii”, Octombrie 2007.

frecvente în legislație. Cu toate acestea, considerăm că este un material extrem de util „cavalerilor naturii”, care fără îndoială poate fi îmbunătățit cu ajutorul dumneavoastră. Așteptăm comentariile și sugestiile dumneavoastră la adresa:

e-mail: coalitia.natura2000@gmail.com
www.natura2000.ro

Ghidul va fi accesibil pe pagina web a Coaliției www.natura2000.ro, unde se va încerca reactualizarea periodică a actelor normative la care se face referire în textul de mai jos. În cazul în care începeți demersuri în contencios administrativ, recomandarea autorilor este să verificați dacă actele normative la care faceți referire au suferit modificări și să elaborați solicitările în baza celor mai noi prevederi ale legislației.

**II. PROCEDURA
ÎN
CONTENCIOS
ADMINISTRATIV**

II. Procedura în contencios administrativ

Așa cum s-a prezentat în Caseta 1, **procedura în contencios administrativ** este o procedură la care pot apela cei ce se consideră vătămați într-un drept sau interes legitim de o **autoritate publică** pentru a solicita *soluționarea*

- *de către autoritatea administrativă*, în urma formulării unei plângeri prealabile de către partea vătămată / interesată,
- *și de către instanța de judecată*, în urma introducerii unei acțiuni - dacă nu se soluționează mulțumitor plângerea prealabilă de către autoritatea administrativă.

Această procedură de soluționare în contencios administrativ este generată de încălcarea unor drepturi de către o autoritate publică.

Plângerea prealabilă se introduce la autoritatea care a încălcat dreptul respectiv, iar acțiunea în instanță va fi introdusă împotriva aceleiași autorități publice căreia i-a fost trimisă plângerea prealabilă.

Există și posibilitatea formulării plângerii prealabile la autoritatea administrativă ierarhic superioară. Acest lucru este recomandabil în special în situațiile

în care încălcarea dreptului s-a realizat de unul din organele de conducere ale instituției.

Caseta 2 *Procedura în contencios administrativ*

Înainte de a se iniția procedura în fața instanței de contencios administrativ, ***este obligatoriu să se încerce rezolvarea pe cale amiabilă, respectiv prin plângerea prealabilă.*** Solicitarea scrisă trebuie să aibă număr de înregistrare sau să fie însoțită de confirmare de primire. Această confirmare de primire face dovada datei certe la care autoritatea administrativă a înregistrat plângerea prealabilă. Pe confirmarea de primire trebuie să existe semnătura funcționarului care a primit corespondența precum și ștampila instituției. De la această dată, indicată pe confirmarea de primire, curge termenul în care autoritatea administrativă trebuie să răspundă la plângerea prealabilă. ***În cazul în care autoritatea publică emitentă nu răspunde solicitării în termenul legal sau răspunsul primit nu este mulțumitor, persoanele care se consideră vătămate într-un drept sau interes legitim se vor adresa instanței de judecată, secția de contencios administrativ.***

Acțiunea în contencios administrativ este o cerere *îndreptată împotriva unei autorități publice*, cu scopul de a preveni sau de a opri o acțiune ilegală. Conflictul apare fie din emiterea sau încheierea unui act administrativ care poate afecta partea interesată sau poate sta la baza unei acțiuni ilegale, fie din nesoluționarea în termenul legal, ori din refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim. Prin demararea acțiunii în contencios administrativ o persoană poate obține: prevenirea, oprirea, repunerea în situația anterioară, despăgubiri, anularea actului, obligarea autorității la încheierea sau anularea unui act, etc.

1. Cine poate iniția procedura în contencios administrativ și ce se poate obține?

Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său sau interes legitim printr-un act administrativ emis de o autoritate publică poate să solicite, de exemplu:

- anularea totală sau în parte a actului,
- repararea pagubei cauzate și, eventual,
- reparații pentru daune morale,
- obligarea autorității pârâte să emită un act, să aibă o anumită conduită, etc. (de ex. dacă autoritatea responsabilă nu a luat măsuri de oprire și sancționare a unor fapte ilegale, conform responsabilităților care îi revin prin lege).

2. Care sunt etapele procedurii?

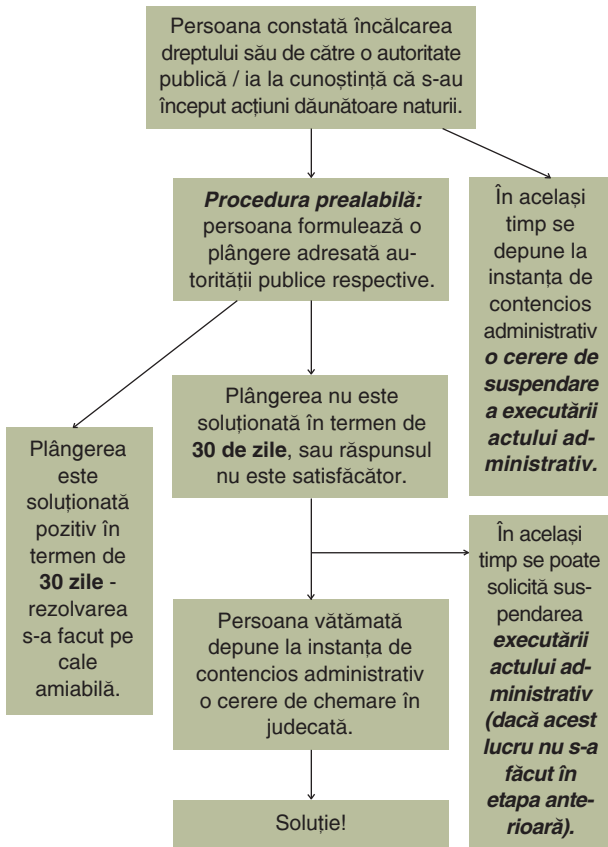
Procedura în contencios administrativ constă în:

A. Procedura prealabilă

B. Procedura în instanța de contencios administrativ

Cele două etape ale procedurii în contencios administrativ sunt prezentate schematic în figura 1 și descrise în detaliu în cele ce urmează.

Fig. 1 Prezentarea schematică a procedurii în contencios administrativ.

A. Procedura prealabilă

*Înainte de a se adresa instanței de judecată este obligatoriu ca persoana vătămată (căreia i s-a încălcat un drept) să încerce o rezolvare a situației pe cale amiabilă, prin formularea **plângerii prealabile**. Demersurile pentru formularea plângerii prealabile se fac, în funcție de caracterul actului, după cum urmează:*

1) act administrativ individual eliberat pentru o persoană fizică sau juridică (*de exemplu: autorizație de construire, certificat de urbanism, PUD, aviz/acord de mediu, aviz ITRSV, etc*)

Plângerea prealabilă se depune **în termen de 30 de zile** de la momentul luării la cunoștință de actul administrativ, **dar nu mai târziu de 6 luni de la data emiterii actului**. Se consideră că dacă persoana vătămată nu a aflat de existența actului care îl prejudiciază în 6 luni de la emiterea sa, atunci nu mai are dreptul să atace acest act nici la autoritatea emitentă nici în instanță. Pot exista însă situații în care, cu asistenta juridică, plângerea prealabilă se poate iniția și după termenul acesta. Dar se recomandă ca plângerea prealabilă să fie depusă înainte de expirarea termenului de 6 luni de la emiterea actului. În caz contrar, șansele de reușită scad considerabil.

Plângerea prealabilă se depune la autoritatea publică

emitentă sau la autoritatea ierarhic superioară, putându-se utiliza formularul recomandat în *Anexa nr.1*.

2) act administrativ normativ (de exemplu: *Hotărâre de Consiliu Local prin care se poate adopta PUG, PUZ, Hotărâre de Consiliu Județean, Hotărâre de Guvern, etc*)

O hotărâre de consiliu județean sau local poate deveni act administrativ cu caracter individual în funcție de obiectul ei, și anume dacă se referă la un teren sau bun proprietate privată. De exemplu un PUZ eliberat pe un teren proprietate privată atât a unei persoane fizice/juridice sau al statului.

Se poate depune plângere prealabilă oricând din momentul în care s-a luat cunoștință de faptul că prin conținutul actului se aduce atingere unui drept sau interes legitim. Forma cererii poate fi cea din *Anexa nr.1*.

3) un act administrativ adresat altei persoane fizice sau juridice care a solicitat și a dobândit un act administrativ individual privind o locație sau bun aflat în litigiu (de exemplu: *autorizație de construire, certificat de urbanism, PUD, aviz/acord de mediu, aviz ITRSV, etc.*)

Se poate depune plângere prealabilă din momentul în care s-a luat cunoștință, pe orice cale (ca răspuns la o cerere de informații, din presă, din informația înscrisă pe panoul indicator de pe un șantier, etc),

de existența actului administrativ adresat altei persoane, în limitele termenului de 6 luni de la emiterea actului. Un model de cerere poate fi cel din *Anexa nr.1*.

4) contractele administrative - actul juridic încheiat între un serviciu public și o persoană fizică sau juridică, ce are ca obiect realizarea interesului public privind gestionarea bunurilor mobile și imobile aparținând domeniului public al statului ori unităților administrativ teritoriale rezultând un act administrativ de gestiune sau contract administrativ.

În cazul contractelor administrative plângerea prealabilă are semnificația concilierii² (stă la baza **procedurii de conciliere**³) și se poate depune în termen de 30 de zile de la momentul luării la cunoștință de actul administrativ, dar nu mai târziu de 6 luni de la data emiterii actului.

Termenul se calculează astfel:

- a) de la data încheierii contractului, în cazul litigiilor legate de încheierea lui;
- b) de la data modificării contractului sau, după caz, de la data refuzului cererii de modificare făcută de către una dintre părți, în cazul litigiilor legate de modificarea contractului;

² În acest caz plângerea prealabilă se formulează conform Codului de Procedură Civilă, art.720, indice 1.

³ Procedura de conciliere presupune soluționarea pe cale amiabilă, prin negociere, a divergențelor în etapa premergătoare instanței.

- c) de la data încălcării obligațiilor contractuale, în cazul litigiilor legate de executarea contractului;
- d) de la data expirării duratei contractului sau, după caz, de la data apariției oricărei alte cauze care atrage stingerea obligațiilor contractuale, în cazul litigiilor legate de încetarea contractului;
- e) de la data constatării caracterului interpretabil al unei clauze contractuale, în cazul litigiilor legate de interpretarea contractului.

Forma cererii poate fi cea din *Anexa nr.1*.

Dacă nu se primește un răspuns la plângerea prealabilă, în termen de 30 de zile de la depunerea plângerii sau dacă răspunsul primit este nesatisfăcător, atunci persoana vătămată se adresează instanței de contencios administrativ cu o cerere de chemare în judecată (acțiune).

Important

Este important de reținut că, odată cu formularea plângerii prealabile, se poate depune la instanța de contencios administrativ **o cerere de suspendare a executării actului administrativ** unilateral (art. 14, Legea 554/2004, cu modificările și completările ulterioare⁴).

⁴ Dispozițiile art. 14 au fost modificate prin, art. I, pct. 20 din Legea nr. 262/2007

Suspendarea este valabilă timp de 60 de zile de la pronunțarea ei de către instanță. În funcție de demersurile ulterioare sau de lipsa acestora pot apărea următoarele situații:

- a) suspendarea încetează înainte de 60 de zile, dacă în urma plângerii prealabile se ajunge la o rezolvare pe cale amiabilă a conflictului,
- b) suspendarea încetează automat după 60 de zile, dacă în această perioadă nu s-a introdus **acțiunea în anularea actului**⁵, adică dacă plângerea prealabilă nu se continuă cu următoarea etapă, respectiv procedura la instanța de contencios administrativ. În acest caz suspendarea încetează de drept și fără nici o formalitate.
- c) suspendarea rămâne valabilă și după cele 60 de zile, dacă în perioada respectivă se introduce cererea/acțiunea de anulare. În acest caz suspendarea rămâne valabilă până când prima instanță de contencios administrativ investită cu soluționarea acțiunii (instanța de fond) va soluționa cererea de chemare în instanță.

Important de reținut că hotărârea instanței de fond de a suspenda actul administrativ rămâne valabilă chiar dacă se formulează recurs împotriva ei, deci actul administrativ rămâne lipsit de efecte juridice

⁵ Acțiune / cerere de anulare – vezi II. Procedura în instanța de contencios administrativ, care urmează după plângerea prealabilă.

până la expirarea sau până la pronunțarea instanței de contencios administrativ.

În perioada de suspendare actul administrativ în cauză nu produce efecte. Aceasta poate însemna că actul administrativ rămâne suspendat, deci fără efecte, chiar și pentru câțiva ani, până când instanța de *contencios administrativ*⁶ se pronunță în cauza respectivă.

Condiții minime pentru a se putea solicita suspendarea:

- cazul să fie bine justificat;
- să aibă ca scop prevenirea producerii unei pagube iminente.

Hotărârea pronunțată de instanță, în cererea de suspendare, poate fi atacată cu recurs în termen de 5 zile de la comunicare acesteia.

Cererea de recurs se formulează de partea care a pierdut în fața instanței de fond (prima instanța investită cu soluționarea acțiunii) și se depune întotdeauna la instanța de fond adică la instanța a cărei hotărâre se atacă, urmând ca această instanță

⁶ Contencios administrativ- adică activitatea de soluționare de către instanța competentă a unor litigii dintre o persoană fizică/juridică și o autoritate publică privind emiterea/incheierea unui act administrativ sau refuzarea nejustificată de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim. Este o secție specializată a Tribunalului sau Curților de Apel.

să trimită instanței competente superioare întreg dosarul împreună cu recursul formulat pentru a fi soluționate.

Ca regulă, recursul este suspensiv de executare, adică hotărârea instanței de fond care a fost atacată cu recurs nu produce efecte. De exemplu, dacă instanța a anulat un act administrativ și s-a formulat recurs împotriva acestei hotărâri, atunci actul va rămâne valabil și va produce efecte până la soluționarea recursului.

B. Procedura în instanța de contencios administrativ

1. Cererea de chemare în judecată

Se depune o cerere⁷ de chemare în judecată care se timbrează conform Legii taxelor de timbru.

Prin *cererea de chemare în judecată* se solicită anularea unui act administrativ, adică persoana fizică / juridică solicită în scris aplicarea legii prin modificarea în favoarea petentului a unui act administrativ emis de o autoritate în mod abuziv. De asemenea, se mai poate solicita recunoașterea dreptului pretins, repararea pagubei cauzate,

⁷ A se vedea Anexa Nr.2.

obligarea autorității să exercite o atribuție prevăzută de lege, să răspundă la o petiție, etc. Cererea se adresează **instanței competente** îndreptățită din punct de vedere teritorial și material să judece cauza și poate fi introdusă într-un termen de până la 6 luni care curge începând de la:

- a) expirarea termenului de 30 de zile de la data la care s-a înregistrat plângerea prealabilă la autoritatea administrativă, termen în care aceasta avea obligația să răspundă,
- b) primirea răspunsului dacă răspunsul primit nu este satisfăcător;
- c) data încheierii procesului-verbal de finalizare a **procedurii de conciliere**, în cazul contractelor administrative.

Termenul de 6 luni de introducere a cererii la instanța competentă poate fi prelungit pentru **motive temeinicie** cu până la 1 an.

Prin aceeași cerere adresată instanței (sau o cerere separată) se poate solicita și suspendarea executării actului administrativ unilateral, conform articolului 15, *Legea 554/2004, cu modificările și completările ulterioare*.

Condiții pentru a se solicita suspendarea:

- cazul să fie bine justificat;
- să se prevină producerea unei pagube iminente.

2. **Instanța competentă** unde se poate introduce cererea de chemare în judecată:

* Secția de contencios-administrativ și fiscal a Tribunalului soluționează litigiile privind:

- actele administrative emise sau încheiate de autoritățile publice locale și județene;
- litigiile care privesc taxe și impozite, contribuții, datorii vamale, precum și accesorii ale acestora de până la 500.000 de lei.

* Secțiile de contencios administrativ și fiscal ale Curților de Apel sunt competente să soluționeze:

- litigiile privind actele administrative emise sau încheiate de autorități publice centrale;
- litigiile care privesc taxe și impozite, contribuții, datorii vamale, precum și accesorii ale acestora mai mari de 500.000 lei.

3. Care sunt **soluțiile** pe care le poate da instanța?

Instanța:

- poate acorda daune materiale și morale, dacă au fost cerute și dovedite;
- poate anula total sau în parte actul administrativ;
- poate obliga autoritatea publică să emită un act administrativ, să elibereze un alt înscris sau să efectueze o anumită operațiune administrativă;
- poate respinge cererea.

Instanța are competența să se pronunțe și asupra legalității operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii actului supus judecării.

În cazul contractelor administrative, în funcție de starea de fapt, instanța mai are următoarele posibilități:

- a) dispune anularea acestuia, total sau în parte;
- b) obligă autoritatea publică să încheie contractul la care reclamantul este îndreptățit;
- c) impune uneia dintre părți îndeplinirea unei anumite obligații;
- d) suplinește consimțământul unei părți, când interesul public o cere, adică decide în favoarea interesului public. Se consideră că prevalează interesul public în fața celui privat, partea privată urmând să primească despăgubiri în bani sau, atunci când este posibil, un bun similar (teren sau clădire prin schimb);
- e) obligă la plata unor despăgubiri pentru daunele materiale și morale.

Soluțiile de mai sus pot fi stabilite sub sancțiunea unei penalități aplicabile părții obligate, pentru fiecare zi de întârziere în îndeplinirea celor cerute de instanță.

În toate situațiile, instanța poate stabili, prin dispozitiv⁸, la cererea părții interesate, un termen de executare, precum și amenda de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere.

*4. Căi de atac ordinare - **recursul***

Hotărârea pronunțată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 zile de la comunicare. Recursul suspendă executarea.

Hotărârile judecătorești definitive și irevocabile, prin care s-au respins sau admis acțiunile formulate potrivit legii contenciosului administrativ și s-au acordat cheltuieli de judecată, se investesc cu formulă executorie și se execută silit, potrivit dreptului comun, dacă cel ce a pierdut procesul nu se conformează hotărârii judecătorești. Hotărârile luate de instanță sunt aplicabile fără a mai putea fi modificate și trebuie îndeplinite întocmai.

⁸ Dispozitivul hotărârii judecătorești cuprinde soluția care s-a pronunțat în cauză, precum și următoarele elemente: calea de atac împotriva hotărârii judecătorești și termenul în care se poate exercita, arătarea că pronunțarea s-a făcut în ședință, semnăturile judecătorilor și grefierului.

CONCLUZIE:

Pentru a anula un act administrativ, o terță persoană se poate adresa autorității emitente în maxim 6 luni de la emiterea actului. În acest interval de 6 luni, persoana care se consideră îndreptățită face obligatoriu o cerere prealabilă, adresată autorității care a emis actul. Dacă în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii nu a primit nici un răspuns din partea autorității emitente sau a primit un răspuns dar îl consideră nesatisfăcător, persoana vătămăta se adresează instanței de contencios administrativ competente.

Concomitent cu plângerea prealabilă sau în următoarea fază de procedură în instanță de contencios administrativ se recomandă să se solicite suspendarea actului administrativ contestat.

Important

Termenul în care se poate introduce acțiunea la instanța de contencios administrativ se poate prelungi, pentru motive temeinice, dar nu mai târziu de un an de la data comunicării actului, data luării la cunoștință, data introducerii cererii sau data încheierii procesului-verbal de conciliere, după caz.

**III. Prevenirea sau
stoparea
activităților
ilegale sau cu
potențial impact
negativ în arii
naturale protejate
pe calea
contenciosului
administrativ**

III. Prevenirea sau stoparea activităților ilegale sau cu potențial impact negativ în arii naturale protejate pe calea contenciosului administrativ

În acest capitol se prezintă cadrul legal în vigoare și modul în care ar trebui analizate informațiile legate de câteva domenii de activitate ce pot avea impact negativ asupra unei arii protejate.

Pentru fiecare domeniu se prezintă cadrul legislativ și se va indica de unde se pot obține informații și care ar trebui să fie întrebările la care trebuie să se obțină răspunsuri înainte de a începe procedura de contencios administrativ.

Este important de subliniat că în subcapitolele ce urmează nu se pot prezenta toate situațiile posibile.

1. Construcții în arii protejate

Cadru legal:

- Legea 50/1991, privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul;

- Ordonanță de Urgență 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- Legea 46/2008, Cod silvic;
- Hotărârea de Guvern 1213/2006 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului pentru anumite proiecte publice sau private;
- Hotărârea de Guvern nr. 1076 din 8 iulie 2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- Ordin 1798/2007 pentru aprobarea procedurii de emiteră a autorizației de mediu;
- H.G. 525/1996, pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism;
- Legea 213/1998, privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;
- Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism reglementare tehnică aprobată cu ordin MLPAT nr. 21/N/10.04.2000.

Principii generale

- a) Ariile protejate trebuie să fie evidențiate în planul teritorial național și în planurile de urbanism general (PUG). Pentru zonele care sunt pe teritoriul ariilor naturale protejate trebuie să se elaboreze Planuri de Urbanism Zonal (PUZ). PUG și PUZ sunt planuri care necesită evaluări strategice de mediu (SEA) conform Hotărârii de Guvern nr. 1076 din 8 iulie 2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe. Planul Urbanistic General (PUG) are caracter director și de reglementare operațională. Fiecare localitate are obligația de a întocmi Planul urbanistic general, precum și de a-l actualiza la 5-10 ani și aproba. PUG-ul constituie baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare.
- b) În ariile protejate posibilitatea realizării unor construcții se va reglementa prin planul de management al ariei respective. Până la aprobarea planurilor de management, administratorii ariilor naturale protejate au obligația de a stabili un set de măsuri de conservare, pentru care este necesară acordarea de compensații, și de a transmite aceste informații Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate, în termen de 6 luni de la preluarea administrării ariei naturale protejate (OUG 57/2007 art.26 alin (2)).

- c) Persoana care dorește să investească trebuie să aibă un drept real asupra terenului respectiv (art.1, Legea 50/1991) și să primească acordul administratorului (art.28, alin.10, OUG 57/2007);
- d) În perimetrele ariilor naturale protejate sau în vecinătatea acestora sunt interzise activitățile care pot să genereze un impact negativ semnificativ asupra speciilor sălbatice și habitatelor naturale pentru care au fost desemnate. Activitățile se supun procedurii de eliberare a unui acord/aviz/autorizație de mediu (art.28, alin.1, O.U.G. 57/2007);
- e) Autorizarea executării construcțiilor în parcuri naționale, rezervații naturale, precum și în celelalte zone protejate, de interes național, delimitate potrivit legii, *se face cu avizul conform al Ministerului Apelor și Protecției Mediului, Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor și al Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței* (art.8, alin.2, H.G. 525/1996, art. 10, lit.c, Legea 50/1991); în funcție de tipul lucrării pot fi necesare și alte acte.
- f) *Autorizarea executării construcțiilor și amenajărilor pe terenuri cu destinație forestieră este interzisă* (art. 5 din Regulamentul general de urbanism, H.G. 525/1996). În conformitate cu Legea 46/2008 se interzice diminuarea fondului forestier - Art 39, 40 41 din codul Silvic.

- g) La proiectarea unor lucrări, care pot modifica cadrul natural al unei arii naturale protejate, este obligatorie efectuarea procedurii de evaluare a impactului (alin.3, art.49, O.U.G. 195/2005);
- h) În cazul programelor și proiectelor ce pot avea un impact semnificativ asupra mediului este necesară efectuarea procedurii de evaluare de mediu (Hotărârea de Guvern nr. 1076 din 8 iulie 2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe).

Cum decideți dacă este cazul să începeți acțiunea în contencios administrativ?

1. Investiția se încadrează în prevederile planului de urbanism (PUZ) din aria protejată?

DA => investiția este în regulă dacă PUZ reflectă prevederile planului de management al ariei protejate sau măsurile de conservare stabilite de administrator (în cazul în care nu există un planul de management). Se impune însă verificarea răspunsului la celelalte întrebări.

NU => constituie motiv de nulitate a actelor emise în baza PUZ și se atacă în contencios administrativ.

2. Hotărârile de Consiliu Local sau de Consiliu Județean prin care au fost adoptate planul

de urbanism de detaliu (PUD), planul de urbanism zonal (PUZ), planul de urbanism general (PUG) au respectat prevederile legale privind ariile protejate?

Pentru a afla acest lucru se solicită de la Primărie/ Consiliul Județean informații privind adoptarea acestora, respectiv dacă acordul de mediu și avizele au avut avizul administrației ariei protejate, avizul Apelor Române, respectiv studiul de impact de mediu pentru situațiile în care acesta este necesar;

În cazul în care nu există acord de mediu, respectiv studiu de impact, hotărârea de Consiliu Local sau Consiliu Județean se atacă în contencios administrativ.

3. Programul, planul sau proiectul a primit acordul de mediu și avizele aferente?

Informațiile ar trebui să se găsească pe pagina web a autorității publice emitente sau pot fi solicitate în scris (Anexa nr.3).

DA, a fost emis cu respectarea legislației => este în regulă, dar se impune verificarea răspunsului la celelalte întrebări;

DA, a fost emis cu încălcarea legislației => se atacă în contencios administrativ.

NU => se sesizează în scris Garda de Mediu și administratorul/custodele ariei protejate și autoritatea locală

=> dacă autoritățile de mai sus nu sistează lucrările în urma sesizării, se începe acțiunea în contencios administrativ împotriva acestor autorități.

4. A fost emisă autorizația de construire?

Informațiile se solicită în scris de la autoritatea responsabilă pentru emiterea autorizației.

DA, a fost emisă cu respectarea legislației => nu mai este necesară nici o acțiune;

DA, a fost emisă cu încălcarea legislației => se contestă în contencios administrativ autoritatea emitentă a autorizației.

NU => se atacă în contencios administrativ autoritatea responsabilă pentru emiterea autorizației.

Important

La introducerea acțiunii de anulare autorizația de construire se suspendă de drept și instanța va dispune oprirea lucrărilor până la soluționarea în fond a cauzei.

2. Exploatarea masei lemnoase

Cadrul legal:

- Legea 46/2008, Cod silvic, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență 96/1998 privind reglementarea regimului silvic și administrarea fondului forestier național, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea de Guvern 996/2008 pentru aprobarea Normelor referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund;
- Legea nr. 31/2000 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice;
- Ordonanța 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice; cu modificările și completările ulterioare
- Ordonanță de Urgență 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare.

Principii generale

- 1) În perimetrele ariilor naturale protejate sau în vecinătatea acestora sunt interzise activitățile care pot genera un impact negativ semnificativ asupra speciilor sălbatice și habitatelor naturale pentru care au fost desemnate. Orice activitate cu potențial impact negativ se va desfășura doar în baza unui acord/aviz/autorizație de mediu (art.28, alin.1, O.U.G. 57/2007);
- 2) La exploatarea masei lemnoase, trebuie folosite tehnologii de recoltare și de scoatere a lemnului din pădure care să nu producă degradarea solului și a malurilor apelor, distrugerea sau vătămarea semințișului utilizabil⁹, a arborilor nedestinați exploatării, peste limitele admise (art.45, Cod silvic);

Înainte de începerea exploatării, agentul economic trebuie să elaboreze o documentație care să arate: tehnologia care urmează a fi utilizată în lucrările de exploatare; echipamentele și utilajele folosite; modul în care lemnul exploatat este scos la drumul forestier.

⁹ Semințiș utilizabil – puietii din regenerare naturală care se pot dezvolta pentru a se constitui parte a viitorului arboret. Intră în această categorie de exemplu puietii care nu au depășit înălțimea ce le permite să fie protejați de stratul de zăpadă pe perioada de exploatare a arboretului matern.

Documentația conține și o schiță/hartă a parchetului de exploatare în care se figurează:

- drumurile auto și căile de scoatere a materialului lemnos;
- locul unde se depozitează lemnul scos la drumul auto;
- limitele ariei protejate - acolo unde este cazul; elementele de biodiversitate care trebuie protejate (spre exemplu locurile de adăpost sau de înmulțire a animalelor sălbatice, specii de plante protejate, arborii importanți pentru biodiversitate - care nu trebuie extrași etc.);
- cursurile de apă și modalitățile prin care acestea vor fi evitate respectiv protejate (de exemplu prin instalarea de podețe din trunchiuri de lemn sau tuburi);
- locul de depozitare a carburanților și lubrifianților;
- locul de depozitare a deșeurilor;
- mijloacele de combatere a incendiilor.

Toate aceste cerințe trebuie în mod normal cunoscute de cei ce desfășoară lucrările de exploatare în zona respectivă.

O serie de tehnologii sunt considerate ca având un impact mai redus asupra mediului (ex: utilizarea animalelor sau funicularelor la scosul lemnului).

Lucrările de exploatare trebuie bineînțeles să fie în prealabil autorizate de Agenția de Protecția Mediului și

de Ocolul Silvic (și de alte autorități dacă se constată că este necesar).

- 3) Arborii destinați exploatarii trebuie să fie marcați în prealabil cu un ciocan de marcat¹⁰, amprenta acestui ciocan indicând faptul că au fost selectați de specialiștii în silvicultură pentru a fi tăiați. În Anexa 9 se prezintă ce fel de ciocane de marcat se folosesc și în ce situații. Tăierea de arbori nemarcați constituie contravenție sau infracțiune, după caz.
- 4) Construirea drumurilor forestiere nu necesită obținerea unei autorizații de construire (art. 83, Cod silvic).
- 5) De-a lungul căilor de transport al lemnului prin pădure, cei care efectuează lucrările de exploatare au obligația de a „manșona” arborii ce rămân pe picior pentru a nu-i vătăma cu trunchiurile arborilor ce se scot din parchetul de exploatare. Manșonarea se execută înainte de începerea lucrărilor de exploatare și constă în protejarea trunchiului arborelui în partea inferioară, acolo unde poate fi rănit prin transportul lemnului cu tractorul. Rănirea arborilor poate determina slăbirea fiziologică, atacuri ale dăunătorilor, dar și deprecierea calității lemnului. Tocmai de aceea, în special în pădurile cu specii de arbori rășinoși (conifere), majoritatea lucrărilor de exploatare sunt interzise pe parcursul verii.

¹⁰ A se vedea Anexa Nr. 9.

- 6) Arborii tăiați trebuie să se curețe de crengi și să se secționeze în bucăți de maxim 8 metri înainte de a fi trași cu TAF și/sau cu caii din parchetul de exploatare la drum forestier. Limitarea lungimii arborilor are scopul de a proteja arborii rămași în pădure și în general vegetația, solul și cursurile de apă.

Transportarea arborilor cu tot cu ramuri nu este permisă deoarece impactul negativ asupra elementelor ecosistemului ar crește în mod semnificativ. Se recomandă transportul lemnului prin suspendare de câte ori este posibil sau cel puțin prin semi-suspendare (ridicare la capătul dinainte) pentru a nu determina eroziunea solului.

- 7) Materialele lemnoase (inclusiv pomii de iarnă) vor putea fi transportate de la locul de recoltare sau de depozitare numai însoțite de documente care să ateste proveniența pe toată durata transportului (art. 68, Cod silvic);
- 8) Este interzisă diminuarea fondului forestier (art. 35, Legea 46/2008). Scoaterea definitivă de terenuri din fondul forestier se poate face doar în condiții speciale, pentru realizarea obiectivelor de interes național, declarate de utilitate publică, în condițiile legii (art. 35, Legea 46/2008).

Cum decideți dacă este cazul să începeți acțiunea în contencios administrativ?

A) Este o tăiere / exploatare legală?

Se pot solicita informații în scris de la¹¹:

- a) administratorul sau custodele ariei protejate;
- b) ocolul silvic sau direcția silvică în administrarea căreia se află pădurea;
- b) Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare (ITRSV);

¹¹Adresa se trimite către instituția care răspunde de aria protejată pădurea respectivă și spre știința altor organe superioare. Esențial este să se culeagă informații care să indice dacă exploatarea respectivă este conformă cu amenajamentul silvic și cu planul de management al ariei protejate sau cu cerințele de management ale ariei naturale protejate stabilite prin regulament.

B) Modalitățile de exploatare a masei lemnoase

Se pot sesiza următoarele aspecte: traversarea pâraielor, scosul pe pâraie, abandonarea resturilor de exploatare pe cursuri de apă, realizarea de drumuri pe linia de cea mai mare pantă.

Pentru a se afla mai multe detalii privind regulamentul de exploatare a masei lemnoase se pot solicita în scris informații de la ITRSV.

C) Transportul masei lemnoase

Pentru lămuriri, se pot solicita în scris informații de la și se pot sesiza:

- organele silvice,
- organele de poliție,
- organele vamale.

Important

Sesizările legate de exploatarea pădurilor se vor transmite către Inspectoratele Teritoriale de Regim Silvic și Vânătoare și Garda de Mediu și, în copie, la celelalte instituții, respectiv Ocolul Silvic, Direcția Silvică, Administratorul Ariei Protejate.

Posibilitățile de acțiune sunt:

- a) *Exploatarea (tăierea), transportul sunt legale => nu mai urmează nici o acțiune.*
- b) *Exploatarea (tăierea), transportul nu se efectuează conform cerințelor legii și a normelor silvice => se sesizează ITRSV și/sau Garda de Mediu.*
- c) *Instituția de la care au fost solicitate lămuriri nu oferă nici un răspuns, refuză să răspundă în termenul legal (30 zile de la depunerea cererii) sau răspunsul oferit nu este considerat satisfăcător => se urmează procedura în contencios administrativ.*

3. Braconaj

Cadrul legal:

- Legea 46/2008, Cod silvic;
- Legea 407/2006, Legea vânătorii și protecției fondului cinegetic;
- Ordonanța 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice; cu modificările și completările ulterioare
- Ordonanța 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- Ordonanță de Urgență 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare.

Principii generale

- 1) Sunt interzise activitățile din perimetrele ariilor naturale protejate sau din vecinătatea acestora care pot să genereze un impact negativ semnificativ asupra speciilor sălbatice și habitatelor naturale pentru care au fost desemnate, în lipsa de acord/aviz/autorizație de mediu (art.28, alin.1, O.U.G. 57/2007);

- 2) Este interzisă vânătoarea în parcuri naționale, rezervații științifice, în zonele cu protecție strictă sau în zonele cu protecție integrală din ariile naturale protejate cuprinse în fonduri cinegetice (art. II, pct. 8 din lit. u din Legea 407 / 2006 modificată).
- 3) Este interzisă vânătoarea păsărilor migratoare de apă în ariile de protecție specială avifaunistică și a speciilor care fac obiectul protecției în ariile speciale de conservare, precum și vânătoarea în suprafețele celorlalte arii naturale protejate, cuprinse în fondurile cinegetice, fără respectarea prevederilor referitoare la vânătoare, din planurile de management cinegetic, din planurile de management ale ariilor naturale protejate (Legea 407/2006 modificată, pct. 11 din aceeași OUG, art. 42, alin. 1, lit. g)
- 4) Vânătoarea în fondurile cinegetice care cuprind și arii naturale protejate, altele decât cele menționate în paragraful anterior, este permisă numai cu respectarea condițiilor prevăzute în planurile de management cinegetic și în planurile de management al ariilor naturale respective (art.35, Legea 407/2006).
- 5) Vânătoarea cu capcane și momeli este interzisă (art.42, alin.1, lit.I, Legea 407/2006).
- 6) Hrănirea sau nădirea exemplarelor din speciile de interes cinegetic la distanțe mai mici de 1 km de

limita ariilor naturale protejate în care vânătoarea este interzisă sau în cele neincluse în fondurile cinegetice este interzisă (art. 35, alin.4, Legea 407/2006).

- 7) Vânătoarea este permisă numai în locațiile evidențiate de Legea fondului cinegetic și a protecției vânatului (art.24, Legea 407/2006);
- 8) Lista speciilor de interes cinegetic, respectiv cele pentru care este permisă vânătoarea este prezentată în anexele 1 și 2¹² din Legea 407/2006 (art.25, Legea 407/2006);
- 9) Perioadele în care se poate practica vânătoarea sunt precizate în anexa nr. 1, lit. A și B, Legea 407/2006 (art.26, Legea 407/2006).
- 10) Este interzis accesul cu arma de vânătoare altfel decât purtată în toc în parcuri naționale, rezervații științifice, în zonele cu protecție strictă sau în zonele cu protecție integrală din ariile naturale protejate cuprinse în fonduri cinegetice (art. II, pct. 8 din lit. g din Legea 407 / 2006 modificată).

¹² A se vedea Anexa nr. 4 la prezenta lucrare.

Care sunt acțiunile / aspectele ce trebuie sesizate ?

- vânarea speciilor de animale strict protejate;
- vânătoria în rezervațiile științifice și în parcurile naționale;
- vânătoria în zonele de conservare integrală ale parcurilor naturale;
- vânătoria în rezervații a speciilor care fac obiectul protecției în aria naturală protejată;
- vânătoria în ariile de protecție specială avifaunistică și în ariile speciale de conservare, constituite în baza directivelor Uniunii Europene, precum și în celelalte arii naturale protejate de interes național, pe suprafețele cărora nu sunt constituite fonduri de vânătoria;
- vânătoria care nu este în concordanță cu prevederile referitoare la vânătoria ale planurilor de management ale ariilor naturale protejate;
- vânătoria în perioade nepermise;
- prezența capcanelor și a momelilor.

Informații se pot solicita în scris de la gestionarii fondului de vânătoare constituit pe suprafața de teren pe care s-a făcut observația:

- direcția silvică și/sau ocolul silvic,
- filiala locală a Asociației Naționale a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi sau asociația de vânătoare care deține dreptul de administrare a fondului de vânătoare.

Posibilitățile de acțiune sunt:

- a) Dacă instituția de la care au fost solicitate informații nu oferă nici un răspuns, refuză să răspundă în termenul legal (30 zile de la depunerea cererii) sau răspunsul oferit nu este considerat satisfăcător => se urmează procedura în contencios administrativ.
- b) În cazul în care există suspiciunea unui fapt ilegal, sesizările se adresează:
 - Gărzii Naționale de Mediu,
 - Inspectoratului Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare,
 - secției de Poliție cea mai apropiată de locul faptei în cazul în care există suspiciunea unui braconaj.

4. Pescuit

Cadrul legal:

- Legea 46/2008, Cod silvic;
- Legea 107/1996, Legea apelor;
- OUG 23/ 5 martie 2008, privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura;
- Ordonanța 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- Ordonanță de Urgență 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare.

Principii generale

- 1) Sunt interzise activitățile din perimetrele ariilor naturale protejate sau din vecinătatea acestora care pot să genereze un impact negativ semnificativ asupra speciilor sălbatice și habitatelor naturale pentru care au fost desemnate, în lipsa de acord/aviz/autorizație de mediu (art.28, alin.1, O.U.G. 57/2007);
- 2) Prin ordin al ministrului de resort se stabilesc caracteristicile tehnice și condițiile de folosire a uneltelor de pescuit, precum și metodele de

pescuit comercial în apele maritime și continentale, în scopul realizării unui pescuit durabil în condițiile minimalizării efectelor adverse asupra ecosistemelor acvatice și speciilor auxiliare, la propunerea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură (art. 11, alin. 1, OUG 23/2008);

- 3) Perioadele și zonele de prohibiție ale pescuitului, precum și zonele de protecție ale resurselor acvatice vii se stabilesc anual la propunerea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, prin ordin comun al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale și al ministrului mediului și gospodăririi apelor (art.12, alin.4, OUG 23/2008).

Care sunt acțiunile / aspectele ce trebuie sesizate ?

- pescuitul (recreativ/sportiv) în timpul nopții;
- reținerea/transportul/comercializarea de către pescarii amatori a peștelui și a altor viețuitoare acvatice, pescuite sub dimensiunile minime prevăzute de lege;
- capturarea peștilor cu ajutorul uneltelor de pescuit din plasă sau cu pripoane în apele de munte;
- pescuitul (recreativ/sportiv) a oricăror viețuitoare acvatice vii în perioadele și în zonele de prohibiție.
- plasarea uneltelor de pescuit fixe sau în derivă pe mai mult de două treimi din lățimea râurilor sau a canalelor;
- oprirea, abaterea apelor curgătoare sau scurgerea apei totală/parțială din bazinele piscicole amenajate;
- distrugerea sau degradarea din culpă a digurilor, barajelor și canalelor, a taluzurilor și malurilor, a instalațiilor hidrotehnice aferente amenajărilor piscicole;

- distrugerea sau degradarea din culpă a trecătoarelor pentru pești, a toplițelor și a cascadelor podite;
- distrugerea, degradarea sau micșorarea din culpă a zonelor de protecție perimetrală a bazinelor piscicole amenajate;
- neinstalarea sau distrugerea dispozitivelor care împiedică intrarea peștilor în sistemele de alimentare cu apă, irigații, precum și în instalațiile hidroenergetice;
- neluarea, la construcția sau golirea lacurilor de acumulare, a măsurilor pentru curățarea zonelor de pescuit și pentru protejarea și salvarea resurselor acvatice vii;
- aruncarea sau depozitarea rumegușului, deșeurilor menajere și zootehnice și a oricăror materii și materiale, produse și substanțe poluante pe malurile râurilor, pâraielor, lacurilor, bălților și bazinelor piscicole amenajate;
- pescuitul cu momeli metalice și cu pești artificiali în râurile populate cu lostrită;
- prinderea peștelui cu unelte de plasă și cu pripoane în râurile și lacurile din zona de munte, precum și în râurile colinare și de șes, cu excepția Dunării și Prutului.

Se pot solicita în scris informații de la și se pot sesiza:

- administratorul sau custodele ariei protejate, personalul cu drept de control al Gărzii Naționale de Mediu,
- proprietarul sau deținătorul folosinței piscicole,
- personalul cu drept de control din cadrul Inspecției Piscicole,
- personalul cu drept de control din cadrul Administrației Rezervației Biosferei “Delta Dunării”, pentru zona sa de responsabilitate.

Posibilitățile de acțiune sunt:

- a) Instituția de la care au fost solicitate informații nu oferă nici un răspuns, refuză să răspundă în termenul legal (30 zile de la depunerea cererii) sau răspunsul oferit nu este considerat satisfăcător => se urmează procedura în contencios administrativ.
- b) se știe cu certitudine că este vorba de o faptă ilegală, ca urmare se sesizează:
 - Garda Națională de Mediu,
 - ITRSV
 - secția de Poliție cea mai apropiată de locul faptei.

5. Activități de exploatare a resurselor minerale

Cadrul legal:

- Legea 85/2003, privind desfășurarea activităților miniere;
- Ordonanța 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- Hotărârea de Guvern 1213/2006 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului pentru anumite proiecte publice sau private;
- Hotărârea de Guvern nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- Ordin nr. 860 din 26 septembrie 2002 pentru aprobarea Procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu;
- Ordin 1798/2007 pentru aprobarea procedurii de emitere a autorizației de mediu.

Principii generale

- 1) În perimetrele ariilor naturale protejate sau în vecinătatea acestora sunt interzise activitățile care pot să genereze un impact negativ semnificativ asupra speciilor sălbatice și habitatelor naturale pentru care au fost desemnate dacă nu au acord/aviz/autorizație de mediu (art.28, alin.1, O.U.G. 57/2007);
- 2) Efectuarea de activități miniere pe terenurile pe care sunt amplasate monumente istorice, culturale, religioase, situri arheologice de interes deosebit, rezervații naturale, zone de protecție sanitară și perimetre de protecție hidrogeologică ale surselor de alimentare cu apă, precum și instituirea dreptului de servitute pentru activități miniere pe astfel de terenuri **sunt strict interzise; excepțiile se stabilesc doar prin Hotărâre de Guvernului, cu avizul autorităților competente în domeniu și cu stabilirea de despăgubiri și alte măsuri compensatorii** (art. 11, Legea 85/2003);

- În vederea desfășurării activității miniere, o
- 3) persoană (fizică sau juridică) trebuie să dobândească folosința și accesul la terenurile pe care urmează să se desfășoare aceste activități;

- Procedurile pentru obținerea autorizațiilor, acordurilor
- 4) și/sau avizelor de mediu și de protecția muncii, necesare pentru desfășurarea activităților miniere, vor fi coordonate de fiecare autoritate, conform competențelor și reglementărilor stabilite prin legislația în vigoare (art. 40, legea 85/2003)¹³.

¹³ A se vedea Anexa nr. 8.

Cum decideți dacă este cazul să începeți acțiunea în contencios administrativ?

1. Au fost modificate planurile urbanistice în termen de 90 zile¹⁴ de la data la care Consiliile județene și consiliile locale au primit informare cu privire la activitățile miniere și perimetrele concesionate prin licențele de exploatare?

Se pot solicita în scris informații de la Consiliile locale sau județene.

1) **DA**, au fost modificate => este în regulă, dar se impune verificarea răspunsului la întrebările următoare;

2) **NU**: în funcție de cum a fost sau nu emisă autorizația privind activitățile miniere:

- a) da, a fost emisă autorizația privind activitățile miniere=>
 - este contactată autoritatea emitentă pentru informații;
 - este atacată în contencios administrativ.

¹⁴ Termenul de 90 de zile – conform art 41, Legea 85_2003.

b) nu a fost emisă autorizația privind activitățile miniere =>
- se va informa instituția care are datoria de a sancționa asemenea acțiuni ilegale, respectiv Garda de Mediu

2. Autorizația privind activitățile miniere a fost emisă cu respectarea prevederilor legale?

a) **DA**: exista toate documentele necesare autorizării
=> este în regulă, dar se impune verificarea răspunsului la întrebările următoare;

b) **NU**: autorizarea activității miniere s-a făcut fără a exista acord/autorizație de mediu sau în baza unui acord/autorizații nefavorabil(a):
=> se solicită în scris informații / se sesizează Agenția pentru Protecția Mediului;
=> se contestă autorizația în contencios administrativ.

3. Există acordul proprietarului sau administratorului terenului privind accesul la suprafețele necesare executării activității miniere prevăzute în programul anual de exploatare?

a) **DA** => este în regulă;

b) **NU** => proprietarul sau administratorul terenului pot contesta în contencios administrativ autorizația privind

activitățile miniere emisă fără acordul proprietarului sau administratorului terenului privind accesul la suprafețele necesare activității miniere. => orice persoană interesată poate contesta autorizația privind activitățile miniere emisă fără acordul proprietarului sau administratorului terenului privind accesul la suprafețele necesare activității miniere.

Recomandări, precizări utile:

- Este important ca o data cu plângerea prealabilă să se facă și cerere de suspendare a executării actului care a fost emis de autoritățile competente pentru a permite desfășurarea acțiunii;
- Atenție la procedura specială, adică la formularea plângerii prealabile;
- Urmăriți site-urile instituțiilor care reglementează / aprobă activități din domeniile prezentate mai sus, afișajele și alte căi de informare pentru a fi sigur că acționați în timp util;
- În prezentul ghid termenul „a se adresa” se va înțelege „a se adresa în scris”, adică a depune în scris;
- Taxa de timbru solicitată la depunerea cererilor / solicitărilor în instanță nu trebuie să constituie motiv de îngrijorare.

IV. ANEXE

ANEXA nr.1

Către

Autoritatea căreia se adresează

Subsemnatul (a) *(se precizează numele, prenumele persoanei, și datele de identificare).....*

....., reprezentant / din partea.....

(numele organizației / instituției dacă este cazul)

cu privire la *.....*

(se precizează obiectul solicitării) **eliberată de**

(autoritatea emitentă) **solicít**

- retragerea
- emiterea
- suspendarea
- comunicarea ...
- etc.

Motivele cererii:

În fapt: *(se descrie situația și se prezintă motivele care sunt la baza formulării plângerii);*

În drept: *(se precizează normelor legale ce se consideră încălcate).*

Dacă este posibil, **se anexează documentele relevante (copie după** actul atacat, citate relevante din actele normative etc).

Data și locul,

Semnătura,

ANEXA nr. 2

Documente necesare a fi depuse odată cu cererea de chemare în judecată în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile art. 12, Legea 554/2004, cu modificările și completările ulterioare:

1) Dacă s-a primit un răspuns de la autoritatea publică se va depune la dosar:

- Acțiunea și copia actului administrativ pe care îl atacă sau, după caz,
- Răspunsul autorității publice prin care i se comunică refuzul rezolvării cererii sale.

2) Dacă nu s-a primit nici un răspuns la cererea sa => se va depune la dosar:

- Copia cererii, certificată prin numărul și data înregistrării la autoritatea publică, precum și orice înscris care face dovada îndeplinirii procedurii prealabile, dacă acest demers era obligatoriu;

3) Dacă reclamantul introduce acțiune împotriva autorității care refuză să pună în executare actul administrativ emis în urma soluționării favorabile a cererii ori a plângerii prealabile, se va depune la dosar și copia certificată după acest act.

ANEXA nr. 3

Accesul la informația de mediu și contenciosul administrativ

Cadru legal: Hotărârea de Guvern 878/2005;

„informația privind mediul se pune la dispoziția solicitantului, ținând cont de termenul specificat de acesta, cât mai repede posibil sau cel mai târziu în termen de o lună de la data primirii cererii de către autoritatea publică”. Acest termen se poate prelungi cu două luni, dacă volumul și complexitatea informației solicitate sunt atât de mari încât termenul de o lună nu poate fi respectat.

Se respecta etapele stabilite prin Legea contenciosului administrativ, astfel:

- Plângerea prealabilă: Orice solicitant care consideră că *„cererea sa pentru furnizarea unor informații privind mediul a fost respinsă nejustificat, parțial sau în totalitate, a fost ignorată ori rezolvată cu un răspuns necorespunzător din partea unei autorități publice sau că nu au fost respectate prevederile art. 3-8, art. 11-15 și ale art. 29-31, se poate*

adresa cu plângere prealabilă conducătorului respectivei autorități publice, solicitând reconsiderarea actelor sau omisiunilor”(art.16, Hotărârea 878/2005).

- Procedura în instanța de contencios administrativ: *„solicitantul care, în urma plângerii prealabile, se consideră lezat într-un drept al său prevăzut de prezenta hotărâre sau care nu a primit răspuns la plângerea sa prealabilă, în termenul legal stabilit, poate depune o cerere la instanța de contencios administrativ competentă, unde sunt examinate actele sau omisiunile autorității publice în cauză”* (art. 17, Hotărârea 878/2005).

ANEXA nr. 4¹⁵

Fauna

de interes vânătoresc la care vânărea este permisă, perioadele de vânăre și cuantumul despăgubirilor în cazul unor fapte ilicite

Denumirea speciei	Perioada de vânătoare	Valoarea de calcul al tarifului de gestionare (în euro)	Valoarea de despăgubire (în euro) în perioada admisă interzisă	
A. Mamifere				
1. Bizamul (<i>Ondatra zibethica</i>)	1 sept. - 15 apr.	5	80	160
2. Capra neagră (<i>Rupicapra rupicapra</i>)				
- exemplar de trofeu	15 oct. - 15 dec.	2000	8000	16000
- exemplar de selecție	1 sept. - 15 dec.	2000	8000	16000
3. Căpriorul (<i>Capreolus capreolus</i>)				
- mascul	15 mai - 15 oct.	500	2500	5000
- femelă	1 sept. - 15 febr.	250	2000	4000
4. Cerbul comun (<i>Cervus elaphus</i>)				
- mascul de trofeu	10 sept. - 15 nov.	3000	6000	12000
- mascul de selecție	1 sept. - 15 dec.	3000	6000	12000
- femelă și vițel	1 sept. - 15 febr.	1500	4000	8000
5. Cerbul lopătar (<i>Dama dama</i>)				
- mascul de trofeu	10 oct. - 1 dec.	600	3000	6000
- mascul de selecție	1 sept. - 15 dec.	600	3000	6000
- femelă și vițel	1 sept. - 15 febr.	250	2000	4000

¹⁵ Legea 407/2006, a vânătorii și protecției fondului cinegetic.

6. Câinele enot (<i>Nyctereute praciynoides</i>)	15 sept. - 31 mart.	10	60	120
7. Dihorul comun (<i>Puturius sp.</i>)	15 sept. - 31 mart.	5	30	60
8. Hermelina (<i>Mustela erminea</i>)	15 sept. - 31 mart.	5	30	60
9. Iepurele de câmp (<i>Lepus europaeus</i>)	1 nov. - 31 ian.	25	150	300
10. Iepurele de vizuină (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	1 nov. - 31 ian.	20	100	400
11. Jderul (<i>Martes sp.</i>)	15 sept. - 31 mart.	20	200	400
12. Marmota (<i>Marmota marmota</i>)	15 sept. - 31 oct.	200	300	600
13. Mistrețul (<i>Sus scrofa</i>)	1 aug. - 15 febr.	250	1000	2000
14. Muflonul (<i>Ovis aries musimon</i>)	15 sept. - 15 dec.	1000	4000	8000
15. Nevăstuica (<i>Mustela nivalis</i>)	15 sept. - 31 mart.	5	100	200
16. Șacalul (<i>Canis aureus</i>)	tot anul	5	80	160
17. Viezurele (<i>Meles meles</i>)	1 aug. - 31 mart	10	100	200
18. Vulpea (<i>Vulpes vulpes</i>)	tot anul	-	50	-
B. Păsări				
1. Becațina comună (<i>Gallinago gallinago</i>)	1 sept. - 28 febr.	10	55	135
2. Cioara grivă (<i>Corvus corone comix</i>)	tot anul	-	-	10

3.	Cioara de semănătură (<i>Cornus frugilegus</i>)	15 aug. - 15 mart.	-	10	70
4.	Ciocârlia de câmp (<i>Alauda arvensis</i>)	15 sept. - 15 nov.	1	20	30
5.	Cocoșarul (<i>Turdus pilaris</i>)	1 sept. - 28 febr.	2	27	75
6.	Cocoșul-de-munte (<i>Tetrao urogallus</i>)	15 apr. - 15 mai	1000	1350	2700
7.	Cormoranul mare (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	1 sept. - 28 febr.	2	80	270
8.	Coțofana (<i>Pica pica</i>)	tot anul	-	-	-
9.	Fazanul (<i>Phasianus colchicus</i>)	1 oct. - 28 febr.	1	35	70
10.	Gaița (<i>Garrulus glandarius</i>)	1 sept. - 28 febr.	-	27	135
11.	Găinușa-de-baltă (<i>Gallinula chloropus</i>)	1 sept. - 28 febr.	2	27	50
12.	Gâsca de vară (<i>Anser anser rubrirostris</i>)	1 sept. - 28 febr.	20	55	275
13.	Gârlița mare (<i>Anser albifrons</i>)	1 sept. - 28 febr.	20	55	275
14.	Graurul (<i>Sturnus vulgaris</i>)	1 sept. - 28 febr.	2	15	55
15.	Guguștiucul (<i>Streptopelia decaocto</i>)	15 aug. - 28 febr.	2	27	80
16.	Lișița (<i>Fulica atra</i>)	1 sept. - 28 febr.	5	27	110
17.	Porumbelul gulerat (<i>Columba palumbus</i>)	15 aug. - 28 sept.	2	27	80
18.	Porumbelul de scorbură (<i>Columba oenas</i>)	15 aug. - 28 febr.	2	55	140
19.	Potârnichea (<i>Perdix perdix</i>)	15 sept. - 31 dec.	10	55	220
20.	Prepelița (<i>Coturnix coturnix</i>)	15 aug. - 31 dec.	2	27	80

21. Rața mare (<i>Anas platyrhynchos</i>)	1 sept. - 28 febr.	10	55	110
22. Rața mică (<i>Anas crecca</i>)	1 sept. - 28 febr.	10	55	110
23. Rața fluierătoare (<i>Anas penelope</i>)	1 sept. - 28 febr.	10	55	110
24. Rața cu cap castaniu (<i>Aythya ferina</i>)	1 sept.-28 febr.	10	55	110
25. Rața moață (<i>Aythya fuligula</i>)	1 sept.-28 febr.	10	55	110
26. Rața pestriță (<i>Anas strepera</i>)	1 sept.-28 febr.	10	55	110
27. Rața sunătoare (<i>Bucephala clangula</i>)	1 sept.-28 febr.	10	55	110
28. Rața lingurar (<i>Anas clypeata</i>)	1 sept.-28 febr.	10	55	110
29. Rața sulițar (<i>Anas acuta</i>)	1 sept.-28 febr.	10	65	130
30. Rața cârâitoare (<i>Anas querquedula</i>)	1 sept.-28 febr.	10	65	130
31. Rața cu cap negru (<i>Aythya marila</i>)	1 sept.-28 febr.	10	65	130
32. Sitarul-de-pădure (<i>Scolopax rusticola</i>)	15 sept.-15 apr.	25	55	110
33. Sitarul-de-mal (<i>Limosa limosa</i>)	1 sept.-28 febr.	10	25	30
33. Stâncuța (<i>Corvus monedula</i>)	15 iul.-15 mart.	1	27	75
35. Sturzul-de-vâsc (<i>Turdus viscivorus</i>)	1 sept.-28 febr.	2	27	75
36. Sturzul cântător (<i>Turdus philomelos</i>)	1 sept.-28 febr.	2	27	75
37. Sturzul-viilor (<i>Turdus iliacus</i>)	1 sept.-28 febr.	2	27	75
38. Turturica (<i>Streptopelia turtur</i>)	15 aug.-28 febr.	2	27	75

ANEXA nr. 5

Pași de urmat pentru realizarea unei construcții

I. Se solicită eliberarea certificatului de urbanism: trebuie să reflecte documentația de urbanism (PUG, PUZ), în caz contrar poate fi anulat de instanță

a) trebuie formulată o cerere => se adresează președinților consiliilor județene, primarului general al municipiului al municipiului, București sau primarilor;

Important: Cererea trebuie să cuprindă: elementele de identificare a imobilului pentru care se solicită certificat de urbanism și precizarea clară a scopului cererii.

b) certificatul de urbanism va preciza funcțiunea actuală a terenului, în conformitate cu Planul Urbanistic General, indicatorii urbanistici aferenți (POT, CUT) și avizele și acordurile necesare în vederea obținerii autorizării. De asemenea, poate conține și alte îndrumări, dacă prin cerere nu se respectă funcțiunea și indicatorii zonei.

Important: certificatul de urbanism nu ține loc de autorizație de construire.

c) Dacă funcțiunea terenului sau indicatorii urbanistici prevăzuți în documentația de urbanism nu coincid cu ceea ce se dorește, autoritatea publică

locală => recomandă investitorului prin certificatul de urbanism întocmirea unui Plan Urbanistic Zonal.

- Pentru Planul Urbanistic Zonal sunt necesare aprobări de la, în funcție de situație: Consiliul Local, Consiliul Județean, Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, MTT.

- Planul Urbanistic Zonal este analizat de către Agenția Regională pentru Protecția Mediului.

II. După ce se obține Planul Urbanistic Zonal, se solicită autorizația de construire¹⁶

1. Documente necesare pentru autorizația de construire.

a) Cererea prin care se solicită eliberarea autorizației se depune la sediile consiliilor județene, primării sau primăria generală a municipiului București;

Important: cererea se notifica și Consiliului Local.

b) Certificatul de urbanism;

c) Dovada titlului de proprietate asupra terenului și/sau construcțiilor;

d) Proiectul pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții;

¹⁶ Pentru detalii a se vedea pag. 19-22, Studiu: *Vrem o șansă pentru Natura în instanță.*

- e) Avizele și acordurile legale necesare, stabilite prin certificatul de urbanism;
- f) Dovada privind achitarea taxelor legale (art.7, alin.1, Legea 50/1991).

2. Avizele și acordurile necesare.

a) Solicitantul autorizației de construire trebuie să obțină următoarele avize:

- avize / acorduri specifice ale autorităților administrației publice centrale (ex. Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale etc),
- avizul / acordul Inspectoratului de Stat în Construcții,
- avizul proiectantului inițial al construcției sau referatul de expertiză tehnică,
- acordul vecinilor.

b) Solicitantul autorizației de construire trebuie să prezinte emitentului următoarele:

- fișa tehnică;
- acordul unic (care include și acordul/avizul de mediu);
- pentru avizul de mediu => procedura de evaluare de mediu (H.G. 1076/2004)¹⁷;

¹⁷ Pentru detalii a se vedea pag.18, Studiu: *Vrem o șansă pentru Natura în instanță.*

- pentru obținerea acordului de mediu => este obligatorie procedura de evaluare a impactului asupra mediului (H.G. 918/2002)¹⁸

3. După ce se obține avizul/ acordul de mediu, precum și celelalte avize și acorduri necesare => autorizația de construire.

¹⁸ Pentru detalii a se vedea pag.17-18, Studiu: *Vrem o șansă pentru Natura în instanță.*

ANEXA nr. 6

Mine: desfășurarea activităților miniere

I) Activitatea de exploatare minieră

- *Exploatarea minieră se realizează pe baza unei licențe exclusive (art. 18, Legea 85/2003).*

- În termen de 10 zile de la data intrării în vigoare a licențelor de exploatare, autoritatea competentă informează în scris consiliile județene, consiliile locale și prefecturile județene în raza cărora se află perimetrele concesionate despre activitățile miniere și perimetrele concesionate prin aceste licențe;

- Consiliilor județene și consiliilor locale le revine sarcina să modifice și/sau să actualizeze, în termen de 90 de zile de la primirea acestei informări, planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere concesionate.

II) Autorizarea activităților miniere

- În termen de 180 de zile de la intrarea în vigoare a licenței de exploatare;

- Titularul licenței trebuie să prezinte în vederea autorizării următoarele documente:

- a) dovada plății taxei pe activitatea minieră;
- b) dovada constituirii garanției financiare pentru refacerea mediului;
- c) certificatul de atestare fiscală;
- d) acord/autorizație de mediu.

Important: pentru avizul de mediu => procedura de evaluare de mediu (H.G. 1076/2004); pentru obținerea acordului de mediu => este obligatorie procedura de evaluare a impactului asupra mediului (Hotărârea de Guvern 1213/2006).

- e) pentru explorare - avizul autorității competente pentru programul anual de lucrări;
- f) acordul proprietarului sau administratorului terenului privind accesul la suprafețele necesare executării activității miniere prevăzute în programul anual de exploatare.

- Autorizarea începerii activităților miniere se face de către autoritatea competentă, în cel mult 30 de zile de la depunerea acestor documente.

ANEXA nr. 7

Însemne specifice folosite de personalul silvic pentru marcarea arborilor destinați tăierii, a cioatelor arborilor tăiați ilegal și pentru delimitarea parchetelor de exploatare

A. Ciocan silvic cu **marca circulară** cu diametrul exterior al cercului de 40 mm și indicativul “R.P.”, **pentru marcarea arborilor destinați tăierii din fondul forestier proprietate publică**, indicativul “R.P.” fiind codul pentru “Regia Pădurilor”. Sub indicativul “R.P.” se înscrie codul numeric, la care primele două cifre reprezintă numărul curent al Ocolului Silvic (O.S.) - în ordinea alfabetică – din cadrul Direcției Silvice (D.S.) și respectiv al Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice. Ultimele două cifre reprezintă numărul de ordine al ciocanului silvic. Sub codul numeric se înscrie indicativul DS sau ICAS exprimat prin două litere majuscule.

Marcarea constă în alegerea și însemnarea arborilor ce urmează a

fi extrasi în vederea îngrijirii și regenerării arboretelor prevăzute în planurile de amenajament.

Marca ciocanului se aplica pe cioplaje, la baza trunchiului, cât mai aproape de nivelul solului sau pe o nervură evidentă, pe terenurile în pantă în partea din aval (în așa fel încât marca aplicată să nu constituie motiv pentru lăsarea de cioate înalte). Imprimarea mărcii se face folosind vopsea sau tuș de o culoare ușor vizibilă.

În privința aplicării mărcii, fac excepție de la această regulă:

- arborete ce se parcurg cu tăieri rase (atât la codru cât și la crâng);
- arborete ce se parcurg cu ultima tăiere de produse principale ;
- arborete în care se execută curățiri, cu diametrul de bază mai mic de 8 cm;

B. Ciocanul silvic cu **marca circulară** cu diametrul exterior al cercului de 45 mm și cu indicativul “P.P.” **pentru marcarea arborilor destinați tăierii din fondul forestier proprietate privată și din vegetația forestieră din afara fondului forestier.** Indicativul “P.P.” fiind codul pentru “Pădurile Private”. Sub indicativul “P.P.” se înscriu aceleași însemne ca și la ciocanul silvic prevăzut la punctul ‘A’.

Marca ciocanului se aplică pe cioplaje, la baza trunchiului, cât mai aproape de nivelul solului sau pe

o nervură evidentă, pe terenurile în pantă în partea din aval. Imprimarea mărcii se face folosind vopsea sau tuș de o culoare ușor vizibilă.

C. Ciocanul Silvic cu **marca pătrată**, a cărei dimensiune corespunde pătratului înscris într-un cerc cu diametrul de 40 mm, se folosește **pentru delimitarea parchetelor destinate exploatării** (în cazul în care limitele parchetului nu sunt constituite de limite naturale, evidente). Însemnele referitoare la codul DS/ ICAS, OS și numărul ciocanului se înscriu ca și cele de la punctul “A”.

Marca se aplică pe *arborii de limită (care nu se exploatează)*, executându-se cioplaje pe una din rădăcinile proeminente (pe cioată), inclusiv la înălțimea de 1,30 m de la sol. La acești arbori, la înălțimea pieptului, se face un inel de vopsea albă.

D. Ciocanul Silvic cu **marca triunghiulară**, de forma unui triunghi echilateral și de mărimea unui triunghi înscris într-un cerc cu diametrul de 40 mm, se

folosește **pentru marcarea cioatelor arborilor tăiați ilegal** din fondul forestier și de pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier. Însemnele referitoare la codul DS/ ICAS, OS și numărul ciocanului se înscriu ca și cele de la punctul “A”.

Marca se aplică pe un cioplaj făcut la baza cioatei și pe suprafața cioatei dacă este posibil.

E. Ciocanul Silvic cu **marca pentagonală**, de forma unui pentagon echilateral și de mărimea unui pentagon înscris într-un cerc cu diametrul de 40 mm, se folosește pentru delimitarea parchetelor destinate exploatarei. Însemnele referitoare la codul DS/ ICAS, OS și numărul ciocanului se înscriu ca și cele de la punctul “A”.

Marca se aplică pe un cioplaj făcut la baza cioatei și pe suprafața acesteia dacă este posibil.

ANEXA nr. 8

Dicționar de termeni utilizați în prezentul ghid

1. *acord de mediu*: actul tehnico-juridic prin care se stabilesc condițiile de realizare a proiectului, din punctul de vedere al impactului asupra mediului. Acordul de mediu reprezintă decizia autorității competente pentru protecția mediului, care dă dreptul titularului de proiect să realizeze proiectul din punctul de vedere al protecției mediului. (art.2, pct.3, O.U.G. 195/2005).

2. *acord unic*: document cu valoare de aviz conform, necesar pentru elaborarea și emiterea autorizației de construire/desființare, întocmit în baza concluziilor și propunerilor rezultate ca urmare a examinării și aprobării documentațiilor tehnice depuse în vederea autorizării, însumând condițiile și recomandările formulate prin:

a) avizele și acordurile pentru utilități urbane privind racordarea obiectivului și a organizării execuției lucrărilor la rețelele de utilități urbane (apă/canal, electricitate, gaze, termoficare, telecomunicații, salubritate, transport urban);

b) avizele și acordurile specifice privind prevenirea și stingerea incendiilor, apărarea civilă, protecția mediului și a sănătății populației. (Legea 50/1991, Anexa nr.2).

3. *act administrativ*: actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice; sunt asimilate actelor administrative, în sensul prezentei legi, și contractele încheiate de autoritățile publice care au ca obiect punerea în valoare a bunurilor proprietate publică, executarea lucrărilor de interes public, prestarea serviciilor publice, achizițiile publice; prin legi speciale pot fi prevăzute și alte categorii de contracte administrative supuse competenței instanțelor de contencios administrativ. (art.2, alin.1, lit.c, Legea 554-2004, cu modificările aduse prin Legea 262/2007).

4. *act normativ*: act elaborat de autorități publice, conține reguli generale și obligatorii a căror aplicare, la nevoie, este asigurată prin forța de constrângere a statului.

5. *administrație publică*: constituie activitatea prin care puterea executivă organizează și pune în executare legea. Autoritățile administrației publice centrale și locale.

6. *autorizația de construire*: actul de autoritate al administrației publice locale pe baza căruia se asigură aplicarea măsurilor prevăzute de lege,

referitoare la amplasarea, proiectarea, executarea și funcționarea construcțiilor” (art.2, Legea 50/1991).

7. *aviz de mediu*: Potrivit pct.13, art.2, O.U.G. 195/2005 avizele de mediu emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului sunt:

a) avizul de mediu pentru planuri și programe - act tehnico-juridic emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care confirmă integrarea aspectelor privind protecția mediului în planul sau programul supus adoptării;

b) avizul pentru stabilirea obligațiilor de mediu - act tehnico-juridic emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului la: schimbarea titularului unei activități cu impact asupra mediului, vânzarea pachetului majoritar de acțiuni, vânzarea de active, fuziune, divizare, concesiune, dizolvare urmată de lichidare, lichidare, încetarea activității, faliment, având ca scop stabilirea obligațiilor de mediu, ca prevederi ale unui program pentru conformare, în vederea asumării acestora de către părțile implicate în situațiile menționate anterior;

c) avizul de mediu pentru produse de protecție a plantelor respectiv pentru autorizarea îngrășămintelor chimice - act tehnico-juridic emis de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, necesar în procedura de omologare a produselor de protecție a plantelor și respectiv de autorizare a îngrășămintelor chimice;

d) aviz Natura 2000 - act tehnico-juridic emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care confirmă integrarea aspectelor privind protecția habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică în planul sau programul supus adoptării.

8. *cazuri bine justificate*: împrejurările legate de starea de fapt și de drept, care sunt de natură să creeze o îndoială serioasă în privința legalității actului administrativ;

9. *contravenție*: fapta care nu este prevăzută de legea penală, este de mai mică gravitate și are ca sancțiune specifică amenda.

10. *contract administrativ*: un acord de voință între o autoritate administrativă sau un alt subiect de drept autorizat de aceasta și un particular, prin care particularul se angajează, în schimbul unei sume de bani, să asigure funcționarea unui serviciu public, ori să efectueze o lucrare publică a căror organizare prezintă obligații legale ale administrației.

11. *CUT*: coeficient de utilizare a terenului.

12. *drept de accesiune*: „tot ce se unește și se încorporează cu lucrul se cuvine proprietarului lucrului” (art. 488, Cod Civil), Proprietatea asupra pământului „cuprinde în sine proprietatea suprafeței și

a subfetei lui” (art.489, Cod Civil), iar proprietarul poate face asupra pământului toate plantațiile și clădirile, cu excepțiile privind servituțile (art.490, Cod Civil).

13. *facta juridică*: acele fapte licite sau ilicite săvârșite fără intenția de a produce efecte juridice, efecte care însă se produc în virtutea legii, independent de voința celor care au săvârșit faptele. Corelat cu fapta ilicită cauzatoare de prejudicii este principiul răspunderii civile pentru astfel de fapte.

14. *infrațiune*: fapta care prezintă un grad ridicat de pericol social, este săvârșită cu vinovăție și este prevăzută de lege.

15. *interes legitim*: interes legitim privat - posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui drept subiectiv viitor și previzibil, prefigurată; interes legitim public - interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice;

16. *materiale lemnoase*: lemnul rotund sau despicat de lucru și lemnul de foc, obținute ca rezultat al aplicării tăierilor autorizate de produse principale, secundare, accidentale și din acțiuni de igienizare a

pădurilor, cheresteaua, precum și lemnul ecarisat sau cioplit, lemnul brut, prelucrat sau semifabricat (art. 76, Cod silvic).

17. *pagubă iminentă*: prejudiciul material viitor și previzibil sau, după caz, perturbarea previzibilă gravă a funcționării unei autorități publice sau a unui serviciu public;

18. *persoana vătămată*: orice persoană titulară a unui drept ori a unui interes legitim, vătămată de o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri; în sensul prezentei legi, sunt asimilate persoanei vătămate și grupul de persoane fizice, fără personalitate juridică, titular al unor drepturi subiective sau interese legitime private, precum și organismele sociale care invocă vătămarea prin actul administrativ atacat fie a unui interes legitim public, fie a drepturilor și intereselor legitime ale unor persoane fizice determinate;

19. *plan urbanistic general*: Planul urbanistic general are caracter director și de reglementare operațională. Fiecare localitate trebuie să întocmească Planul urbanistic general, să îl actualizeze la 5-10 ani și să îl aprobe, acesta constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare (art. 46, alin.1, Legea 350/2001).

20. *plan urbanistic zonal*: Planul urbanistic zonal are caracter de reglementare specifică detaliată și asigură corelarea dezvoltării urbanistice complexe cu prevederile Planului urbanistic general a unei zone delimitate din teritoriul localității. Elaborarea Planului urbanistic zonal este obligatorie în cazul zonelor protejate și de protecție a monumentelor, a complexelor de odihnă și agrement, a parcurilor industriale, a parcelărilor.

Stabilirea zonelor pentru care se întocmesc planuri urbanistice zonale obligatorii se face de regulă în Planul urbanistic general. (art. 47, Legea 350/2001).

21. *plan urbanistic detaliu*: Planul urbanistic de detaliu se elaborează numai pentru reglementarea amănunțită a prevederilor stabilite prin Planul urbanistic general, Planul urbanistic zonal sau pentru stabilirea condițiilor de construire.

Planul urbanistic de detaliu are exclusiv caracter de reglementare specifică, prin care se asigură condițiile de amplasare, dimensionare, conformare și servire edilitară a unuia sau mai multor obiective pe una sau mai multe parcele adiacente, pe unul sau mai multe amplasamente, în corelare cu vecinătățile imediate (art. 48, Legea 350/2001).

22. *POT*: procent de ocupare a terenului.

23. *prejudiciu*: rezultatul negativ ca urmare a încălcării unor drepturi sau simple interese.

Prejudiciul patrimonial= încălcarea unui drept patrimonial, poate fi cuantificat (de ex.,distrugerea unui bun).

Prejudiciu nepatrimonial (moral)= care nu este susceptibil de evaluare bănească => așa numitele daune morale. (de ex., nu se prea poate cuantifica atingerea adusă onoarei, demnității unei persoane). Cu relevanță pentru studiul de față este definiția prejudiciului și prejudiciului asupra mediului dată de Ordonanța de Urgență 68/2007.

Astfel, potrivit pct.12, art.2, prejudiciu este o schimbare negativă măsurabilă a unei resurse naturale sau o deteriorare măsurabilă a unui serviciu legat de resursele naturale, care poate surveni direct sau indirect.

În baza pct. 13, art.2 prejudiciul asupra mediului, inclusiv cel determinat de elementele aeropurtate, înseamnă:

a) *prejudiciul asupra speciilor și habitatelor naturale protejate* - orice prejudiciu care are efecte semnificative negative asupra atingerii sau menținerii unei stări favorabile de conservare a unor astfel de habitate sau specii; caracterul semnificativ al acestor efecte se evaluează în raport cu starea inițială, ținând cont de criteriile prevăzute în anexa nr. 1; prejudiciile aduse speciilor și habitatelor naturale protejate nu includ efectele negative identificate anterior, care rezultă din acțiunile unui operator care a fost autorizat în mod expres de

autoritățile competente în concordanță cu prevederile legale în vigoare;

b) *prejudiciul asupra apelor* - orice prejudiciu care are efecte adverse semnificative asupra stării ecologice chimice și/sau cantitative și/sau potențialului ecologic al apelor în cauză, astfel cum au fost definite în Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția efectelor negative pentru care se aplică art. 27 din Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare;

c) *prejudiciul asupra solului* - orice contaminare a solului, care reprezintă un risc semnificativ pentru sănătatea umană, care este afectată negativ ca rezultat al introducerii directe sau indirecte a unor substanțe, preparate, organisme sau microorganisme în sol sau în subsol.

24. zone de protecție: suprafețe în jurul sau în preajma unor surse de nocivitate, care impun protecția zonelor învecinate (stații de epurare, platforme pentru depozitarea controlată a deșeurilor, puțuri seci, cimitire, noxe industriale, circulație intensă etc.) (Legea 350/2001, Anexa 2).